

WB 119 Wie bepaalt bij welke groep je hoort?

Opdracht gemaakt door Linde Vereecke, St Ignatiusgymnasium

Docentenversie

Suggestie voor inzetten van wisebit in het onderwijs

Het filmpje wordt vooraf door de leerlingen bekeken

Opdracht 1. Het maken van indelingen

De opdracht past met name bij filosofie, ANW of studielessen.

Achterliggend doel bij deze opdracht is leerlingen te laten nadenken over de afbakening van schoolvakken: veel onderwerpen komen bij verschillende vakken aan bod, maar leerlingen leggen vaak de link niet tussen de leerstof die ze bij verschillende vakken leren en docenten besteden vaak te weinig aandacht aan vakoverschrijdende stof.

1. Verdeel de klas in groepjes van 4 en geef elk groepje een groot blad papier (minstens A3)
Laat hen de onderstaande begrippen indelen (zie bijlage 1). Ze mogen zelf de indeling bepalen en moeten elke indeling voorzien van een label/naam. Elke 'groep' of 'soort' moet wel minstens uit 3 begrippen bestaan.
Deze indelingen schrijven ze leesbaar op het grote blad papier.
2. Als de leerlingen klaar zijn, vraag dan aan de leerlingen:
Loop rond en bekijk de indelingen die de andere groepjes hebben bedacht.
Wat is anders en wat is hetzelfde?
3. Daarna klassikaal de indelingen bespreken aan de hand van (een aantal van) de onderstaande vragen:
 - a. Welke verschillen of overeenkomsten hebben jullie gezien?
 - b. Welke begrippen waren het meest lastig om in te delen? Hoe komt dat?
 - c. Welke begrippen waren makkelijk om in te delen? Hoe komt dat?
 - d. Hoe komt het dat er zulke verschillende indelingen zijn gemaakt door de groepjes?
 - e. Vinden jullie het vervelend dat er geen 'juiste' oplossing/indeling is? Waarom wel of niet?
 - f. Wat hebben al deze begrippen met elkaar gemeen? (allemaal leerstof op een middelbare school)
 - g. Wie denkt er regelmatig bewust aan wat ze geleerd hebben bij andere vakken, tijdens een andere les?
 - h. Wie bepaalt eigenlijk de indeling van dergelijke begrippen?

Opdracht 2: Wat heb je eigenlijk aan indelingen

In het filmpje worden verschillende indelingen gegeven van een groep scholieren.

Elk mens maakt voortdurend indelingen van begrippen. Zonder indelingen zou de wereld vreselijk onoverzichtelijk zijn (probeer maar eens een bestand te vinden op je computer als je geen enkele map aangemaakt hebt; of probeer maar eens te winkelen als alle producten geheel door elkaar in de schappen zouden worden gelegd), maar al die hokjes en indelingen werken ook beperkend.

1. Als kind leer je constant de begrippen en indelingen die door de mensen vóór jou zijn bepaald en die indelingen lijken vaak heel logisch en zijn zeker handig, maar zorgt dat er ook niet voor dat we bepaalde verbanden over het hoofd zien? Beperkt dat ook niet onze creativiteit?

De onderstaande stellingen zijn bedoeld om hierover een klassendiscussie te voeren.

Kies zelf de stellingen uit die je als docent het meest interessant vindt.

De discussie kan klassikaal, maar natuurlijk ook in groepjes etc.

1. Indelingen van begrippen zijn tijd- en plaatsgebonden en dus eigenlijk weinig waard
2. Zolang een indeling voor jou logisch is, is het een goede indeling
3. Het is belangrijk dat we wetenschappelijke indelingen/categorieën maken, die overal in de wereld gelden
4. Zonder 'wetenschappelijke' indelingen, bijv. van de menselijke soort, zouden er veel minder vooroordelen zijn
5. Zoogdieren horen bij zoogdieren, daar moet je verder niet over willen discussiëren.
6. Zonder categorieën en indelingen zouden we niet met elkaar kunnen praten over de wereld
7. Zonder categorieën en indelingen zouden de mensen geen houvast hebben en zich verloren voelen
8. Alles en iedereen past wel bij een bepaalde categorie, niets is zonder indeling
9. Waar horen hoestpastilles in de supermarkt, bij het snoep of bij de geneesmiddelen?
10. Ik hoor graag nergens bij: dan ben ik een aparte categorie en dan ben ik dus echt uniek

Bijlage 1 bij opdracht 1

Biosfeer	Genocide	Oceanen
Verenigde Naties	Recessie	Urbanisatie
Elektronen	Fossiele brandstoffen	Globalisering
Stelling van Pythagoras	Grieken en Romeinen	Mythen en sagen
In-en uitvoerrechten	Politiek	Grammatica
Religie	Differentiaalrekening	18 ^{de} eeuw
Kolonialisme	Algebra	Atoomenergie
Vocabulaire	Evolutietheorie	Industrialisatie
Democratisering	Rechtstaat	Sterrenkunde
Tweede Wereldoorlog	DNA	Kunst
China	Nationalisme	Cultuur
Duurzame groei	Titanium	Consumptie
Mineralen	Energie	Bijvoeglijke naamwoorden
Kapitaal	Feodale Stelsel	Ecosysteem